

عوامل موثر در تفاهم زوجین از منظر قرآن و حدیث

نویسنده

حجة الاسلام محمود رحمانیان کوشکی

www.ketab.ir

سرشناسه	:	رحمانیان کوشکی، محمود، ۱۳۶۸-
عنوان و نام پدیدآور	:	عوامل موثر در تفاهم زوجین از منظر قرآن و حدیث/ نویسنده محمود رحمانیان کوشکی.
مشخصات نشر	:	کرج: موسسه نشر سیمرخ آسمان آذرگان، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۷۵ ص.
شابک	:	978-622-282-374-0
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	زناشویی (اسلام)
موضوع	:	Marriage -- Religious aspects -- Islam
موضوع	:	زناشویی در قرآن
موضوع	:	Marriage in the Qur'an
موضوع	:	زناشویی -- ارتباط -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	Communication in marriage -- Religious aspects -- Islam
موضوع	:	کفیت زناشویی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	Marital quality -- Religious aspects -- Islam
رده بندی کنگره	:	BP۲۵۸/۵
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۷۲۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۴۴۸۶۳۵

عوامل موثر در تفاهم زوجین از منظر قرآن و حدیث

نویسنده: حجة الاسلام محمود رحمانیان کوشکی

مؤسسه نشر سیمرخ آسمان آذرگان

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰

چاپ و لیتوگرافی: چاپ پارسیا

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۸۲-۳۷۴-۰

آدرس: کرج، جاده ملارد، گلستان ۴۳، ساختمان دیبا، واحد ۲۹ - کد پستی: ۳۱۶۶۹۳۶۸۶۹

چکیده

خانواده نخستین نهاد اجتماعی است که در زندگی جمعی انسان شکل گرفته و مهمترین نقش را در توسعه و رشد مراحل حیات بشر در امتداد تاریخ انسان از خود نشان داده است و به عنوان اصلی ترین نهاد اجتماعی و زیربنای جوامع و منشأ فرهنگ ها و تمدن ها در تاریخ بشر بوده است.

پرداختن به این بنای مقدس و بنیادین و حمایت و هدایت آن به جایگاه واقعی و متعالی اش، همواره سبب اصلاح خانواده بزرگ انسانی و غفلت از آن، موجب دورشدن بشر از حیات حقیقی و سقوط به ورطه هلاکت و ضلالت بوده است.

اسلام زندگی خانوادگی را بر مبنای حقوق و مسئولیت قرار می دهد و در آن وظیفه هریک از اعضا را معلوم و مشخص می کند، زن و شوهر باید بنای حیات اجتماعی خود را طوری تنظیم نمایند که موجبات سکون و آرامش زوجین از هر سو فراهم گردد.

عوامل آسیب‌زای روابط همسران عبارتند از: مقایسه همسر با دیگران، کم‌توجهی و کم‌حرفی همسر، ناسپاسی، لجبازی، خشم و عصبانیت و بدخویی، سخت‌گیری در نفقه، بی‌تدبیری، غیرت ورزی نابه‌جا، آزار دادن شوهر، انتظارات بی‌جا از شوهر، منت نهادن بر شوهر، خود‌آرایی برای غیر همسر و....

کلید واژه‌ها: زوجین، تفاهم، خانواده، ازدواج.

فهرست

عنوان	صفحه
چکیده	۵
مقدمه	۱۱
بخش اول	۱۳
فصل اول: کلیات	۱۳
۱-۱-۱ بیان مسأله	۱۳
۱-۱-۲ ضرورت مسأله	۱۳
۱-۱-۳ اهداف تحقیق	۱۴
۱-۱-۴ سوالات اصلی و فرعی	۱۴
۱-۱-۵ پیشینه منابع	۱۵
۱-۱-۶ روش و مدت تحقیق	۱۶
فصل دوم: مفهوم شناسی	۱۷
۱-۲-۱ معنا و مفهوم ازدواج	۱۷
۱-۲-۲ اهمیت و فضیلت ازدواج و تشکیل خانواده	۱۷
۱-۲-۳ معنا و مفهوم نشوز	۱۸
۱-۲-۴ معنا و مفهوم تفاهم	۱۸
۱-۲-۵ معنا و مفهوم خانواده	۱۹
خانواده در لغت	۱۹
خانواده در اصطلاح	۱۹
۱-۲-۶ خانواده در آیات و روایات	۲۰
۱-۲-۷ سازگاری	۲۱
فصل سوم: اهمیت تفاهم زوجین در تحکیم خانواده	۲۳
۱-۳-۱ اهمیت تفاهم زوجین در تحکیم خانواده	۲۳
بخش دوم: فلسفه و آثار ازدواج	۲۵
فصل اول: فلسفه ازدواج	۲۵
۱-۱-۲ فلسفه ازدواج	۲۵
۱-۲-۲ گفتار اول: انجام وظیفه الهی	۲۵
۱-۲-۳ گفتار دوم: تکامل	۲۶
۱-۲-۴ گفتار سوم: دستیابی به آرامش	۲۶
۱-۲-۵ گفتار چهارم: تامین غرایز فطری	۲۷
فصل دوم: آثار ازدواج	۲۹

۲۹	۱-۲-۲ آثار ازدواج
۳۰	۲-۲-۲ گفتار اول: افزایش انگیزه در تلاش های اقتصادی
۳۰	۳-۲-۲ گفتار دوم: کنترل خودپرستی و خود پسندی
۳۱	۲-۲-۴ گفتار سوم: توسعه رزق الهی
۳۱	۵-۲-۲ گفتار چهارم: پیشگیری از فساد جامعه
۳۲	۶-۲-۲ گفتار پنجم: شکوفایی استعدادها
۳۳	۷-۲-۲ گفتار ششم: تولید نسل
۳۵	بخش سوم: عوامل موثر در تفاهم زوجین
۳۵	فصل اول: رعایت توصیه های اسلام
۳۵	۱-۱-۳ گفتار اول: دینداری
۳۶	۲-۱-۳ گفتار دوم: کفویت
۳۶	۳-۱-۳ گفتار سوم: اخلاق نیکو
۳۷	۴-۱-۳ گفتار چهارم: تناسب فرهنگی و خانوادگی
۳۷	۵-۱-۳ گفتار پنجم: تصمیم گیری صحیح در انتخاب
۳۸	دعا کردن و توکل بر خدا
۳۸	تفکر و اندیشه در ازدواج
۳۹	پرهیز از عجله و شتابزدگی در انتخاب
۳۹	مشاوره
۴۰	بهره مندی از استخاره در ازدواج
۴۰	مهریه مناسب
۴۱	فصل دوم: وظایف خاص مرد
۴۱	۱-۲-۳ گفتار اول: مسئولیت پذیری
۴۲	۲-۲-۳ گفتار دوم: تامین نیازهای دینی
۴۲	پاسخ
۴۳	خواندن قرآن
۴۳	۵-۲-۳ گفتار سوم: معیشت خانواده
۴۳	اشتغال زنان
۴۵	فصل سوم: وظایف خاص زن
۴۵	۳-۳-۱ گفتار اول: پذیرفتن مدیریت شوهر بر خانواده
۴۶	۲-۳-۳ گفتار دوم: تمکین شوهر
۴۷	فصل چهارم: وظایف مشترک زن و مرد
۴۷	۱-۴-۳ گفتار اول: احترام متقابل

۴۸	۲-۴-۳ گفتار دوم: اظهار محبت
۴۸	۳-۴-۳ گفتار سوم: تشکر و قدر دانی
۴۹	۴-۴-۳ گفتار چهارم: یاری رساندن به همسر در تکالیف زندگی
۵۰	۵-۴-۳ گفتار پنجم: صداقت در گفتار
۵۱	۶-۴-۳ گفتار ششم: سازگاری و انعطاف
۵۲	۷-۴-۳ گفتار هفتم: شکیبایی مرد و زن در برابر بداخلاقی همسر
۵۳	۸-۴-۳ گفتار هشتم: ارتباط با خانواده همسر
۵۳	۹-۴-۳ گفتار نهم: آراستگی و نظافت زن و شوهر
۵۴	۱۰-۴-۳ گفتار دهم: رازداری و حفظ اسرار
۵۵	بخش چهارم: آسیب شناسی روابط زوجین
۵۵	فصل اول: آسیب های عاطفی روابط زوجین
۵۵	۴-۱-۱ آسیب های عاطفی روابط زوجین
۵۶	۲-۱-۴ گفتار اول: مقایسه همسر با دیگران
۵۶	۳-۱-۴ گفتار دوم: کم توجهی به همسر
۵۷	۴-۱-۴ گفتار سوم: کم حرفی
۵۸	۵-۱-۴ گفتار چهارم: ناسپاسی
۵۸	۶-۱-۴ گفتار پنجم: لجبازی
۵۹	۷-۱-۴ گفتار ششم: خشم و عصبانیت
۶۰	۸-۱-۴ گفتار هفتم: سوء ظن
۶۱	فصل دوم: آسیب های مرتبط با مرد
۶۱	۱-۲-۴ گفتار اول: بدخوبی
۶۱	۲-۲-۴ گفتار دوم: سخت گیری در نفقه
۶۲	۳-۲-۴ گفتار سوم: بی تدبیری
۶۳	۴-۲-۴ گفتار چهارم: غیرت ورزی نابجا
۶۴	۵-۲-۴ گفتار پنجم: کتک زدن
۶۷	فصل سوم: آسیب های مرتبط با زن
۶۷	۱-۳-۴ گفتار اول: آزار دادن شوهر
۶۸	۲-۳-۴ گفتار دوم: انتظارات بی جا از شوهر
۶۸	۳-۳-۴ گفتار سوم: منت نهادن بر شوهر
۶۹	۴-۳-۴ گفتار چهارم: خود آرائی برای غیر همسر
۷۰	۵-۳-۴ گفتار پنجم: خیانت
۷۱	نتیجه گیری
۷۳	منابع و مأخذ

مقدمه

ازدواج یکی از مهمترین حوادثی است که در زندگی هر انسان رخ می‌دهد، ازدواج هسته اول ایجاد خانواده و آن نیز به نوبه خود واحدی در سنگ بنای جامعه انسانی است. نوع پایه گذاری و میزان اندیشه و تدبیر در آن در میزان پیشرفت یا انحطاط سقوط یا صعود جامعه تأثیر دارد. ازدواج از نظر اسلام پیمانی مقدس است.^۱

دین اسلام به ازدواج عنایت و تأکید فوق العاده ای دارد؛ به طوری که رسول گرامی صلی الله علیه و آله ازدواج نکردن را اعراض از سنت خویش یعنی خروج از اسلام می‌داند و خانه ای که ازدواج در آن صورت پذیرد را بهترین خانه می‌داند.^۲

انسان تا زمانی که ازدواج نکند دینش در خطر است زیرا غرایز جنسی و فشارهای روحی و احساس تنهایی و بیهودگی و نداشتن پناهگاه و عدم احساس مسئولیت اجتماعی و دیگر زیانهای مجرد بودن، به ریشه و اساس ایمان انسان لطمه می‌زند و آن را متزلزل می‌کند. اما در اثر ازدواج و تشکیل خانواده و قرار گرفتن در کنار همسری شایسته و محبوب و همدم، هم غریزه جنسی کنترل می‌شود و هم آرامش روحی به وجود می‌آید و هم توکل انسان به خدا بیشتر می‌شود و از حالت پریشانی خارج می‌شود. احساس امنیت و شخصیت می‌کند، چشم و فکرش از جاهای دیگر کنده و به همسرش متوجه می‌گردد.^۳

در قرآن و روایت اسلامی به امر مقدس ازدواج، سفارش فراوان شده است. و اُنْكِحُوا الْاِيَامِي مِنْكُمْ و الْاِيَامِي مِنْكُمْ و الصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ و اِمَائِكُمْ ان يَكُونُوا فُقَرَاء يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ و اللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ «به مردان و زنان بی همسر، همسر دهید و همچنین به غلامان و کنیزان صالح، همسر دهید. اگر فقیر و تنگدست باشند خداوند آنان را از فضل خود بی نیاز می‌سازد، خداوند وسعت دهنده و آگاه است.»^۴

^۱ علی قائمی امیری، تشکیل خانواده در اسلام، چاپ ۹، انتشارات امیری، پاییز ۱۳۷۵، ص ۱۸.

^۲ محمدابن یعقوب، کلینی، اصول کافی، ج ۵، انتشارات دارالکتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۶۵، ص ۳۲۸.

^۳ علی اکبر مظاهری، جوانان و انتخاب همسر، چاپ چهارم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، زمستان

۱۳۷۴، ص ۱۸.

^۴ نور (۲۴)، آیه ۳۲.